

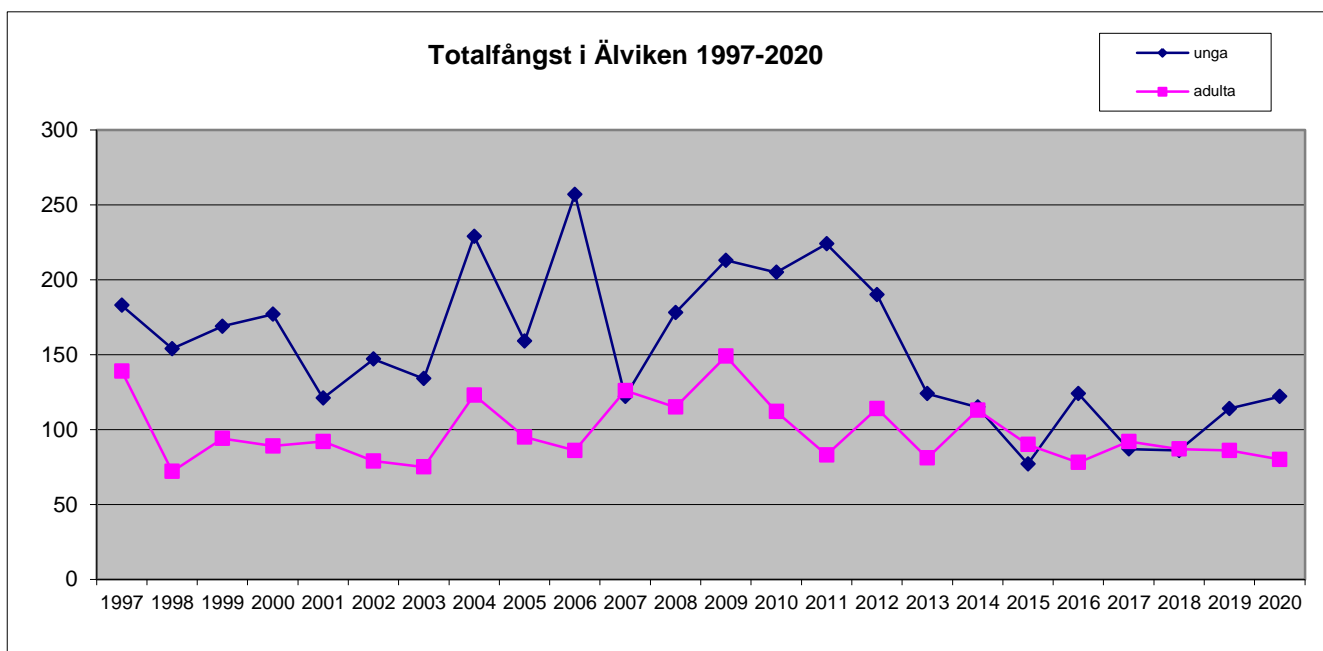
CES-ringmärkningen vid Älviken 2020

Roger Mellroth & Thord Fransson

Efter en mild, blåsig april följde en kall inledning av maj med långsam isavsmältning. Från slutet av maj ökade värmen och juni bjöd på rekordvärme i mellersta Sverige. Juli blev istället blöt och kall och högsommarvärmen dröjde till en bit in i augusti.

Årets resultat

Årets resultat var totalt sett väldigt likartat de närmaste fem årens (Figur 1). Antalet nymärkningar uppgick till 202 och kontroller av fåglar märkta tidigare år till 20. Ungfågelproduktionen var något bättre än de närmast föregående åren med 122 årsungar vilket motsvarar 55% av fångsten. Snittet för våra 24 år är drygt 57%. Det totala antalet fåglar som märkts har efter årets säsong passerat 6 000.

Figur 1. Antalet unga och gamla nymärkningar perioden 1997-2020.

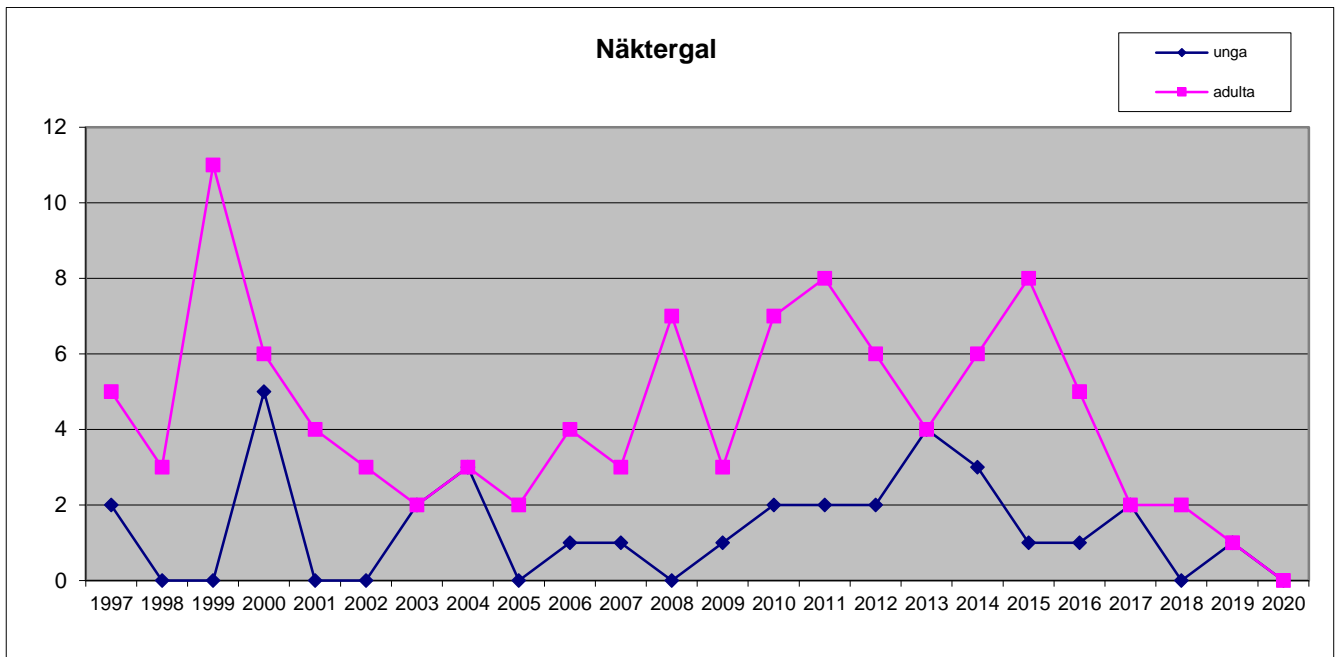
Sommarvarmt i juni med handsprit på bordet och Corona-distans.

Arter som ringmärktes med antal högre än genomsnittet för åren var gärdsmyg, rödhake, rödstjärt, koltrast, taltrast, svarthätta, gransångare, nötväcka, steglits, grönsiska och sävsparv. Flera arter som normalt förekommer i fångsten med högre antal hade dock dåliga år. Många av dessa är långdistansflyttare som törnskata, näktergal, säv-, rör-, törn-, trädgård- och lövsångare. Men även stannfåglar som blåmes och talgoxe förkom i lägre antal (se Tabell 1).

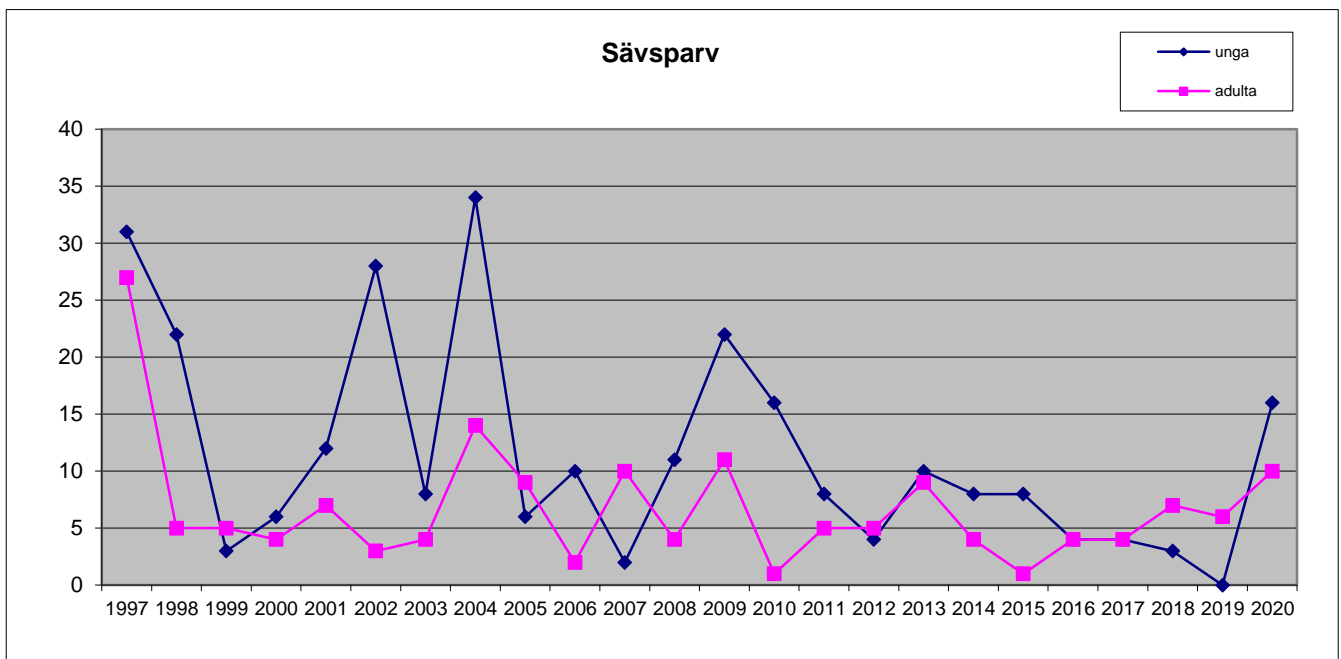

Årets enda ringmärkta grönfink.

2019 skrev vi om att näktergal hade sitt svagaste år med bara två ringmärkta och 2020 blev tyvärr än sämre och blev det första året sedan starten som arten uteblev helt. Även kärrensångare saknades i fångsten 2020.

Sävsparrv har haft flera år med dålig förekomst men 2020 blev glädjande ett år över den genomsnittliga fångsten. Noterbart är att antalet ungfåglar ökade påtagligt mellan 2019 och 2020. Det blir spännande att se hur det blir nästa år.

Totalt har vi nu fångat 63 arter och en hybrid (gråsparrv/pilfink). Det blev inga nya arter i fångsten 2020. Gransångare och steglits är ovanliga att få i näten men ingick 2020.

Andelen ungfåglar var högre än de närmast föregående åren – nyss flygg törnsångare.

Tabell 1. Antalet ringmärkta fåglar och mellanårskontroller vid CES-märkningen vid Älviken 2018 samt under perioden 1997 – 2020. Om den andel som årets märkning utgör av totalantalet märkta är större än 4,2% visar detta att fler än genomsnittligt ringmärkts.

Art/år	nymärkning 2020	nymärkning 1997-2020	andel 2020 1/24del=4,2%	kontroller 2020	kontroller 1997-2020	kontroller andel av märkning
Sparvhök	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Morkulla	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Skogssnäppa	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Kungsfiskare	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Ladusvala	0	10	0,0%	0	0	0,0%
Hussvala	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Större hackspett	0	4	0,0%	0	0	0,0%
Mindre hackspett	0	2	0,0%	0	0	0,0%
Gök	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Göktyta	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Trädpiplärka	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Sädesärta	0	36	0,0%	0	1	2,8%
Järnsparv	1	30	3,3%	0	1	3,3%
Gärdsmyg	1	13	7,7%	0	0	0,0%
Rödhake	19	357	5,3%	0	4	1,1%
Näktergal	0	138	0,0%	0	38	27,5%

Blåhake	0	12	0,0%	0	0	0,0%
Rödstjört	3	33	9,1%	0	0	0,0%
Buskskvätta	0	6	0,0%	0	0	0,0%
Stenskvätta	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Koltrast	18	269	6,7%	1	18	6,7%
Björktrast	0	10	0,0%	0	0	0,0%
Taltrast	6	37	16,2%	0	0	0,0%
Rödvingetrast	0	5	0,0%	0	1	20,0%
Cettisångare	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Sävsångare	1	103	1,0%	0	1	1,0%
Kärrsångare	0	71	0,0%	0	3	4,2%
Rörsångare	11	549	2,0%	1	49	8,9%
Busksångare	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Härmsångare	0	10	0,0%	0	0	0,0%
Höksångare	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Ärtsångare	4	109	3,7%	0	1	0,9%
Törnsångare	14	413	3,4%	0	24	5,8%
Trädgårdss.	10	255	3,9%	1	20	7,8%
Svarthätta	13	227	5,7%	0	4	1,8%
Grönsångare	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Gransångare	1	6	16,7%	0	0	0,0%
Lövsångare	22	728	3,0%	0	14	1,9%
Kungsfågel	0	2	0,0%	0	0	0,0%
Gråflusnappare	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Svartvit flugsn.	3	96	3,1%	0	0	0,0%
Stjärtmes	0	35	0,0%	0	2	5,7%
Svartmes	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Entita	0	80	0,0%	2	12	15,0%
Tallita	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Tofsmes	0	5	0,0%	0	0	0,0%
Blåmes	18	828	2,2%	6	105	12,7%
Talgoxe	18	442	4,1%	8	60	13,6%
Nötväcka	3	51	5,9%	1	6	11,8%
Trädkrypare	0	21	0,0%	0	1	4,8%
Törnskata	1	120	0,8%	0	0	0,0%
Skata	0	5	0,0%	0	0	0,0%
Nötskrika	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Pilfink	1	214	0,5%	0	7	3,3%
Gråsparv	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Pilfink/Gråsparv	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Domherre	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Bofink	1	96	1,0%	0	5	5,2%
Grönfink	1	83	1,2%	0	1	1,2%
Steglits	1	5	20,0%	0	0	0,0%
Grönsiska	5	31	16,1%	0	0	0,0%
Hämpling	0	2	0,0%	0	0	0,0%
Rosenfink	0	21	0,0%	0	0	0,0%
Gulspurv	0	26	0,0%	0	0	0,0%
Sävsparv	26	437	5,9%	0	42	9,6%
Total	202	6061	3,3%	20	420	6,9%

Egna kontroller

Under säsongen kontrollerades 20 fåglar av 13 arter märkta på samma plats tidigare år (Tabell 2). De äldsta kontrollerna var en blåmes som märktes för fem år sedan och en rörsångare som märktes för fyra år sedan. Blåmesen märktes som ettårig hane 2015 och var sex år gammal vid årets kontroll. Den har dessutom kontrollerats 2016 och 2018. Rörsångaren var minst ett år gammal när den märktes och därmed minst fem år. Den har tidigare kontrollerats 2018 och 2019. Talgoxe och blåmes som totalt sett står för de flesta mellanårskontrollerna gjorde så även detta år.

Tabell 2. Kontroll av egna och främmande fåglar och antal år mellan märkning och kontroll 1998-2019.

Antal av år sedan märkn	år sedan märkn	1	2	3	4	5	Totalsumma
art		1	2	3	4	5	1
Rörsångare					1		1
Blåmes		4	1			1	6
Entita		2					2
Koltrast		1					1
Nötväcka		1					1
Trädgårdssångare		1					1
Talgoxe		3	2	3			8
Totalsumma		12	3	3	1	1	20

Främmande kontroller och återfynd

Ingen främmande kontroll gjordes under året, men ett återfynd av en ung sävsparv rapporterades från Östra Styran där den kontrollerades av ringmärkare den 6 september. När den märktes den 5 juli var den förmodligen nära sin födelseplats. Många ungfåglar genomför ungfågelrörelser under sensommaren, vilket rörelsen på 7 km vittnar om.

Observationer

Redan vid första tillfället den 2 maj noterades sjungande sävsångare, lövsångare, gransångare och ärtsångare i fångstområdet. Havsörn, brun kärrhök och fiskgjuse sågs vid flera av besöken och lärkfalk sågs vid två tillfällen i juni och vid ett tillfälle i juli. Den 19 juli sågs två bivråkar och den 28 juli sågs en. Till skillnad från tidigare år sågs tornfalk endast vid ett tillfälle detta år. Ingen näktergal hördes sjungande i området men däremot sjöng en kärrensångare den 5 juli. En gök hördes den 30 maj. Storlom sågs vid flera tillfällen flyga förbi, förmodligen på fisketurer från Fjättern. De 9 augusti hördes 2-3 vattenrallar i området och 10 törnskator noterades. Vildsvin hördes och sågs vid flera tillfällen nära näten, men näten klarade sig. Inför starten hade bävern stökat till det i nätområdet och fällt träd åt alla håll och kanter. Nätgatorna fick rensas och så även bilvägen för passage.

Deltagare

Vi vill tacka alla som medverkat och bidragit till att det 24 årets verksamhet kunde genomföras. De som varit med och hjälpt till under året är: Matz Carlsson, Yvonne Carlsson, Paul Elfström, Inger Fransson, Thord Fransson, Lotta Johansson, Kristina Laitinen, Emmie, Elmer & Embla Mellroth, Peter Mellroth, Roger Mellroth, Berth Nygren, Jan Ohlsson, Eva Sundström, Jan Svanlund, Roger Öhman och Christer Örtvall.